

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΣΟΦΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

Evlogi Georgiev 103, Sofia 1504, Bulgaria,
Τηλ.: + 359 (0) 2 9447959, 9447790, Fax: + 359 (0) 2 9505375
E-mail: ecocom-sofia@mfa.gr
Web: agora.mfa.gr/bg60

Επιμέλεια: Θεολογία Βούλγαρη, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄
Ιωάννης Μαρούτσος, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ 1/2016

**Για τις οικονομικές εξελίξεις στη Βουλγαρία
και τις διμερείς οικονομικές & εμπορικές σχέσεις**

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	2
- Επιβεβαίωση πιστοληπτικής αξιολόγησης Βουλγαρίας από διεθνείς οίκους.....	2
- Πορεία εξωτερικού εμπορίου Βουλγαρίας.....	4
- Μείωση ελλείμματος β/προϋπολογισμού το 2015.....	5
II. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	6
- Κοινοτική χρηματοδότηση για την κατασκευή του διασυνδετήριου αγωγού Βουλγαρίας -Σερβίας	6
III. ΚΛΑΔΙΚΑ	6
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	6
- Στατιστικά στοιχεία για ταξίδια Βούλγαρων στο εξωτερικό.....	6
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ & ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	7
- Εγκαίνια Τεχνολογικού Πάρκου Σόφιας (Sofia Tech Park)	7
- Κατάταξη Βουλγαρίας στον παγκόσμιο δείκτη ελκυστικών προορισμών για υπηρεσίες.....	8
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	9
- Επιλογή αναδόχων για δύο τμήματα του αυτοκινητοδρόμου Hemus	9
- Υπογραφή συμβάσεων κατασκευής τμήματος του αυτοκινητοδρόμου Struma	10
ΑΓΟΡΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	11
- Αύξηση πωλήσεων αυτοκινήτων το 2015.....	11

*- Παρακαλούμε σε περίπτωση αναδημοσίευσης να αναφέρεται η πηγή
 - Εάν δεν επιθυμείτε να λαμβάνετε σε μηνιαία βάση το παρόν δελτίο, μπορείτε να μας ενημερώσετε σχετικά, ώστε να σας αφαιρέσουμε από τη λίστα αποδεκτών*

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

- Επιβεβαίωση πιστοληπτικής αξιολόγησης Βουλγαρίας από διεθνείς οίκους

Η Standard&Poor's (S&P) επιβεβαίωσε στις 11.12.2015 την μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Βουλγαρίας (BB+/B) με σταθερές προοπτικές (stable outlook). Υπενθυμίζεται ότι η S&P είχε υποβαθμίσει το Δεκέμβριο του 2014 (είχε προηγηθεί ακόμη μία υποβάθμιση τον Ιούνιο του 2014) τη μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της χώρας σε BB+/B από BBB-/A-3. Η υποβάθμιση (σε κατηγορία που χαρακτηρίζεται από τους διεθνείς οικονομικούς αναλυτές ως "junk") αντανάκλυνε την τότε εκτίμηση του διεθνούς οίκου περί αποδυνάμωσης του τραπεζικού συστήματος.

Η S&P διατηρεί μεν την αξιολόγηση στη βαθμίδα "junk", αλλά δε φείδεται αυτήν τη φορά θετικών σχολίων για τη βουλγαρική οικονομία. Συγκεκριμένα, επισημαίνει ότι η πραγματική οικονομία επωφελείται από μια περίοδο σχετικής πολιτικής ηρεμίας, με τη νέα κυβέρνηση να εστιάζει το ενδιαφέρον της στη σταθεροποίηση του τραπεζικού κλάδου μετά την κρίση του θέρους του 2014. Θετικά αντιμετωπίζεται, επίσης, η «παραμετρική» συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση (Ιούλιος 2015), αν και με αρκετούς αστερίσκους αναφορικά με τη νέα διαρρύθμιση της σχέσης μεταξύ του (πρώτου) κρατικού και του ιδιωτικού πλώρα του συστήματος. Επισημαίνονται, ακόμη, η μείωση της ανεργίας, η βελτιωμένη απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων, η διατήρηση της υψηλής ζήτησης για βουλγαρικές εξαγωγές και η ενίσχυση της εγχώριας κατανάλωσης. Παρόλα αυτά, χαρακτηριστικό του πλήγματος που η διεθνής κρίση επέφερε στη βουλγαρική οικονομία είναι ότι η εγχώρια ζήτηση θα υπερβεί τα επίπεδα του 2008 μόλις το 2016.

Μια από τις αιτίες της αργής ανάκαμψης της βουλγαρικής οικονομίας (για το 2015 η S&P προβλέπει μεγέθυνση της τάξης του 3% του ΑΕΠ) είναι το «στέρεμα» ή ακόμη και η αντιστροφή των επενδυτικών ροών στους τομείς που ώθησαν την ανάπτυξη κατά την προ της κρίσεως περίοδο (κατασκευές, αγορά ακινήτων και χρηματοπιστωτικός κλάδος). Για το λόγο αυτό, εκτιμάται ότι κρίσιμα μακροοικονομικά μεγέθη, όπως η ανεργία, δύσκολα θα επιστρέψουν στα προ κρίσεως επίπεδα (5,6% η ανεργία τότε, ενώ πλέον κινείται λίγο κάτω από το 10%) «απουσία ενός αναπτυξιακού μοντέλου που θα πάρει τη σκυτάλη στον απόηχο της κρίσης». Δεν πρέπει, επίσης, να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι η Βουλγαρία αντιμετωπίζει μια τεράστια δημογραφική πρόκληση, καθώς ο πληθυσμός της έχει συρρικνωθεί τις τελευταίες δύο δεκαετίες κατά 15%.

Ως προς τα δημοσιονομικά μεγέθη, η S&P προβλέπει, έως το 2018, σταδιακή μείωση του ελλείμματος στο 2% του ΑΕΠ και σταδιακή αύξηση του (χαμηλού) ακαθάριστου χρέους της γενικής διακυβέρνησης στο 33%. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις που θα μπορούσαν να επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό είναι οι αφορώσες στην κρατική εταιρεία ηλεκτρισμού (NEK), αλλά και στον τραπεζικό κλάδο, παρόλο που ο τελευταίος κρίνεται ως επαρκώς κεφαλαιοποιημένος (επίπεδο κεφαλαιακής επάρκειας 22% το Σεπτέμβριο 2015). Ενδέχεται, όμως, οι έλεγχοι αντοχής (AQR), που θα πραγματοποιηθούν το 2016, να αναδείξουν κεφαλαιακές ελλείψεις, οι οποίες θα απαιτήσουν κρατική βοήθεια, παρά την υιοθέτηση από τη Βουλγαρία της Οδηγίας BRRD, που προβλέπει τη συμμετοχή μετόχων και πιστωτών (bail-in) κατά τη διαδικασία πτώχευσης τραπεζικών ιδρυμάτων. Σύμφωνα με την S&P, ο βουλγαρικός τραπεζικός τομέας είναι ευάλωτος και σε εξωτερικούς παράγοντες, λόγω της σημαντικής παρουσίας θυγατρικών ελληνικών τραπεζών, παρά τα μέτρα της β/Κεντρικής Τράπεζας για την ενίσχυση της ρευστότητας των τραπεζών αυτών και την ύπαρξη ειδικής γραμμής υποστήριξης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προς τη β/Κεντρική Τράπεζα (σύμφωνα με την S&P, πληροφορίες ως προς τη συγκεκριμένη υποστήριξη δεν έχουν δημοσιοποιηθεί).

Περαιτέρω λόγοι που δεν επιτρέπουν ακόμη την πιστοληπτική αναβάθμιση της Βουλγαρίας είναι το χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα (\$6,800 το 2015), οι ασθενείς θεσμικές δομές, καθώς και η περιορισμένη ευελιξία των νομισματικών αρχών της χώρας σε συνδυασμό με το υψηλό ποσοστό δανείων και καταθέσεων σε Ευρώ (euroization).

Επικαιροποιημένες προβλέψεις για το ρυθμό ανάπτυξης της Βουλγαρίας το 2015

Οργανισμός / τραπεζικό ίδρυμα	Πρόβλεψη για 2015 %
Standard & Poor's	3,0
Fitch	2,7
Unicredit Bulbank	2,1
Raiffeisenbank	2,0
Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	1,7
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	1,7
EBRD	1,0

Πηγές: Επεξεργασία από Γραφείο μας εκτιμήσεων Υπουργείου Οικονομικών Βουλγαρίας, διεθνών οικονομικών οργανισμών, οίκων πιστοληπτικής αξιολόγησης & χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

Σε επιβεβαίωση της μακροπρόθεσμης (BBB-) και βραχυπρόθεσμης (BBB) πιστοληπτικής αξιολόγησης της β/οικονομίας προχώρησε και η Fitch στις 04.12.2015 (βλ. ανακοίνωση τύπου του οίκου αξιολόγησης: <https://www.fitchratings.com/site/fitch-home/pressrelease?id=996020>) με σταθερές προοπτικές. Η Fitch παραδέχεται ότι οι επιδόσεις της οικονομίας το 2015 υπήρξαν καλύτερες του αναμενομένου, με τις ισχυρές εξαγωγές να ωθούν

την ανάπτυξη στο 2,7% και να αντισταθμίζουν την περιορισμένη εγχώρια κατανάλωση. Αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών είναι η διεύρυνση του πλεονασματικού ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στο 2% του ΑΕΠ το 2015 και η διατήρησή του σε θετικό πεδίο (+1,5%) έως το 2017. Στην ίδια κατεύθυνση με την S&P, η Fitch αναγνωρίζει το θετικό αντίκτυπο των νομοθετικών μέτρων και λοιπών ρυθμιστικών παρεμβάσεων στον τραπεζικό κλάδο, αλλά επισημαίνει ότι υφίσταται ακόμη η πιθανότητα απαίτησης περαιτέρω κρατικής βοήθειας και πως το αναμενόμενο AQR θα αποσαφηνίσει την κατάσταση στο χρηματοπιστωτικό τομέα.

Σύμφωνα με τη Fitch, περαιτέρω εμπόδια για την πιστοληπτική αναβάθμιση της Βουλγαρίας αποτελούν διαρθρωτικές αδυναμίες, οι οποίες αναστέλλουν την ισχυρότερη ανάπτυξη και περιορίζουν το ρυθμό σύγκλισης της χώρας με τα δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα διαβίωσης.

Τρέχουσες αξιολογήσεις (μακροπρόθεσμης) πιστοληπτικής ικανότητας Βουλγαρίας

Οίκος αξιολόγησης	Αξιολόγηση	Προοπτικές
Moody's	Baa2	Σταθερές
S&P	BB+	Σταθερές
Fitch	BBB-	Σταθερές

Σε ό,τι αφορά, τη Moody's, τον τρίτο από τους μεγάλους διεθνείς οίκους αξιολόγησης, υπενθυμίζεται ότι στην τελευταία [ετήσια έκθεσή του](#) (Ιούνιος 2015) είχε διατηρήσει αμετάβλητη την πιστοληπτική αξιολόγηση της χώρας (Baa2) με σταθερές προοπτικές.

- Πορεία εξωτερικού εμπορίου Βουλγαρίας

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα προσωρινά στατιστικά στοιχεία του Εθνικού Στατιστικού Ινστιτούτου Βουλγαρίας, οι βουλγαρικές εξαγωγές προς τρίτες χώρες εκτός Ε.Ε. το διάστημα Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2015 σημείωσαν αύξηση 0,4% σε ετήσια βάση αντιστοιχώντας σε BGN 15 δισεκ. (περίπου € 8 εκατ.). Κυριότερες αγορές που απορρόφησαν το 54,1% των εξαγόμενων βουλγαρικών προϊόντων ήταν η Τουρκία, η Κίνα, η Σερβία, η Ρωσία, η ΠΓΔΜ, οι ΗΠΑ και η Σιγκαπούρη. Το ίδιο ενδεκάμηνο οι εισαγωγές Βουλγαρίας από τρίτες χώρες εκτός Ε.Ε. μειώθηκαν σε ετήσια βάση κατά 5,8% αντιστοιχώντας σε BGN 17 δισεκ. (τιμές CIF). Κυριότερες προμηθεύτριες χώρες ήταν η Ρωσία, η Τουρκία, η Κίνα και η Ουκρανία. Το εμπορικό έλλειμμα στις συναλλαγές με τρίτες χώρες ανήλθε στα BGN 2 δισεκ.

Σε ό,τι αφορά, ειδικότερα τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, οι βουλγαρικές εξαγωγές προς την Ε.Ε. το διάστημα Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 2015 σημείωσαν σε ετήσια βάση αύξηση 9% αντιστοιχώντας σε BGN 24,4 δισεκ. Οι βασικοί εμπορικοί εταίροι της Βουλγαρίας το ανωτέρω οκτάμηνο ήταν η Γερμανία, η Ιταλία, η Ρουμανία, η Ελλάδα, η Γαλλία και το Βέλγιο που απορρόφησαν το 69,2% των βουλγαρικών εξαγωγών προς την Ε.Ε. Αυξήθηκαν κυρίως οι εξαγωγές χημικών ουσιών και προϊόντων καθώς και ορυκτών καυσίμων, λιπαντικών και συναφών προϊόντων προς χώρες της ΕΕ, ενώ σημειώθηκε υποχώρηση στις εξαγωγές μη αλκοολούχων και αλκοολούχων ποτών και καπνού.

Οι εισαγωγές της Βουλγαρίας από χώρες της Ε.Ε. το ίδιο διάστημα ανήλθαν σε BGN 27,3 δισεκ., σημειώνοντας αύξηση 5,7% σε ετήσια βάση. Οι μεγαλύτερες εισαγωγές πραγματοποιήθηκαν από τη Γερμανία, την Ιταλία, τη Ρουμανία, την Ισπανία και την Ελλάδα. Κατά συνέπεια το εμπορικό ισοζύγιο ήταν αρνητικό για τη Βουλγαρία με εμπορικό έλλειμμα ύψους BGN 2,9 δισεκ. Αυξήθηκαν οι εισαγωγές μη αλκοολούχων και αλκοολούχων ποτών και καπνού από χώρες της ΕΕ, ενώ μεγαλύτερη ήταν η πτώση στις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων, λιπαντικών και συναφών προϊόντων.

◇◇◇◇

- Μείωση ελλείμματος β/προϋπολογισμού το 2015

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία που ανακοίνωσε το Υπουργείο Οικονομικών της Βουλγαρίας, το έλλειμμα του προϋπολογισμού το 2015 εκτιμάται ότι ανήλθε σε BGN 2,287 δισεκ., ποσό που αντιστοιχεί σε 2,66% του βουλγαρικού ΑΕΠ. Το έλλειμμα το 2014 ανερχόταν σε BGN 3,072 δισεκ. (3,7% του βουλγαρικού ΑΕΠ). Τα έσοδα και οι επιδοτήσεις του ενοποιημένου δημοσιονομικού προγράμματος το 2015 σημείωσαν αύξηση 9,7% (BGN 2,854 δισεκ.) και ανήλθαν συνολικά σε BGN 32,263 δισεκ. Η αύξηση των εσόδων από 35,2% του ΑΕΠ το 2014 σε 37,5% του ΑΕΠ το 2015 αποδίδεται κυρίως στην αύξηση, σε ετήσια βάση, των φορολογικών και μη φορολογικών εσόδων κατά BGN 2,096 δισεκ. και των επιδοτήσεων (κυρίως κοινοτικών πόρων) κατά BGN 757,7 εκατ. Τη μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν τα έσοδα από την άμεση φορολογία - σχεδόν κατά BGN 1,2 δισεκ., ενώ η έμμεση φορολογία αυξήθηκε κατά περίπου BGN 1 δισεκ.

Οι δαπάνες στο πλαίσιο του ενοποιημένου δημοσιονομικού προγράμματος το 2015 υπολογίζονται σε BGN 34,550 δισεκ, ποσό κοντά στον ετήσιο στόχο. Οι δαπάνες το 2014 ανήλθαν αντίστοιχα σε BGN 32,482 δισεκ. Η συνεισφορά της Βουλγαρίας στον κοινοτικό προϋπολογισμό το 2015 αντιστοιχούσε σε BGN 946,4 εκατ.

◇◇◇◇

II. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Κοινοτική χρηματοδότηση για την κατασκευή του διασυνδετήριου αγωγού Βουλγαρίας -Σερβίας

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Υπουργείου Ενέργειας της Βουλγαρίας, ολοκληρώθηκαν οι ενέργειες που προβλέπονται στο πρώτο στάδιο του σχεδίου κατασκευής του διασυνδετήριου αγωγού αερίου Βουλγαρίας-Σερβίας. Η χρηματοδότηση του εν λόγω σταδίου προήλθε από κονδύλια του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Ανάπτυξη της Ανταγωνιστικότητας της βουλγαρικής οικονομίας (2007-2013), που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Η αρχική δυναμικότητα του διασυνδετήριου αγωγού θα είναι 1,8 δις κυβικά μέτρα αερίου ετησίως. Έχουν επίσης ξεκινήσει προετοιμασίες για τη διασφάλιση χρηματοδότησης για το δεύτερο στάδιο του σχεδίου. Η κατασκευή του αγωγού θα υλοποιηθεί και θα χρηματοδοτηθεί μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Καινοτομίας και Ανταγωνιστικότητας 2014-2020. Ο αγωγός αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία στα τέλη του 2018.

◇◇◇◇

III. ΚΛΑΔΙΚΑ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- Στατιστικά στοιχεία για ταξίδια Βούλγαρων στο εξωτερικό

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία που ανακοίνωσε το Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο Βουλγαρίας, ο αριθμός των Βούλγαρων (305.200) που ταξίδεψαν στο εξωτερικό το Νοέμβριο 2015 σημείωσε αύξηση 12,7% σε ετήσια βάση. Αναλυτικότερα, ο συνολικός αριθμός των ταξιδιών που πραγματοποίησαν οι Βούλγαροι στην πΓΔΜ αυξήθηκε κατά 41,8%, στη Μ. Βρετανία κατά 36,6%, στην Ιταλία κατά 16,7%, στην Ισπανία κατά 16,4%, στην Ελλάδα κατά 16,2%, στη Γερμανία κατά 15,6%, στην Αυστρία κατά 11,8%, στη Ρουμανία κατά 7,9% και στην Τουρκία κατά 6,8%. Αντίστροφα μειώθηκαν τα ταξίδια των Βούλγαρων στη Γαλλία κατά 28,7% και στη Ρωσία κατά 27,6%.

Παράλληλα, οι αφίξεις ξένων επισκεπτών στη Βουλγαρία το Νοέμβριο 2015 ανήλθαν σε 436.800, αριθμός αυξημένος κατά 0,8% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Οι επισκέπτες από χώρες της Ε.Ε. αποτελούν το 52,5% του συνόλου, ενώ ο αριθμός τους είναι μειωμένος κατά 0,4% σε σύγκριση με πέρυσι.

Οι επισκέπτες από χώρες εκτός Ε.Ε. αυξήθηκαν κατά 2,5%, ενώ μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στον αριθμό των επισκεπτών από την πΓΔΜ (16,5%).

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ & ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

- Εγκαίνια Τεχνολογικού Πάρκου Σόφιας (Sofia Tech Park)

Πραγματοποιήθηκαν στις 11 Δεκεμβρίου τ.έ. τα εγκαίνια του Τεχνολογικού Πάρκου Σόφιας (Sofia Tech Park, web: <http://sofiatech.bg/>) παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, κ. Rosen Plevneliev, του Πρωθυπουργού, κ. Boyko Borisson, της Επιτρόπου Περιφερειακής Πολιτικής, κα Corina Cretu (η ΕΕ συνεισφέρει € 36 εκατ. στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου), και του Υπουργού Οικονομίας, κ. Bozhidar Lukarski.

Το Sofia Tech Park στοχεύει στην υποστήριξη της καινοτομίας, των νέων τεχνολογιών και της επιστήμης και υλοποιείται στη Βουλγαρία με χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανταγωνιστικότητα". Το Πάρκο θα λειτουργήσει σε μια πρώην στρατιωτική έκταση εμβαδού 270 στρεμμάτων (στο 4ο χλμ. της λεωφόρου Tsarigradsko στη Σόφια), η

οποία μεταβιβάστηκε ήδη για το σκοπό αυτό από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας στο Υπουργείο Οικονομίας στις αρχές του 2013. Στόχος είναι το εν λόγω φυσικό περιβάλλον να αποτελέσει τον ιδανικό χώρο υποδοχής για τα οικοσυστήματα επιχειρηματικότητας και καινοτομίας της χώρας, καθώς, επίσης, να καταστεί πλατφόρμα για την ανάπτυξη της καινοτομίας, της επιστήμης και της τεχνολογίας (στο πλαίσιο αυτό δημιουργείται το δίκτυο "Technology + Innovation Network").

Σύμφωνα με τη διευθύνοντα σύμβουλο του Πάρκου, κα Elitsa Panayotova, στις εγκαταστάσεις του θα λειτουργήσουν 11 εργαστήρια με έμφαση στους κλάδους των τεχνολογιών της πληροφορίας και επικοινωνίας (ICT), της βιοτεχνολογίας και της πράσινης ενέργειας. Το Τεχνολογικό Πάρκο θα φιλοξενήσει, επίσης, θερμοκοιτίδες για νεοφυείς εταιρείες και τεχνοβλαστούς (spin-off), φόρουμ καινοτομίας και πειραματικό - διαδραστικό κέντρο επιστημών, ανοιχτό σε ενήλικους και ανήλικους επισκέπτες. Ώθηση, επίσης, στην

τοπική καινοτόμο επιχειρηματικότητα αναμένεται να δώσουν οι επιταχυντές Eleven & Launchub, που, επίσης, θα λειτουργήσουν εντός του Πάρκου.

◇◇◇◇

- Κατάταξη Βουλγαρίας στον παγκόσμιο δείκτη ελκυστικών προορισμών για υπηρεσίες

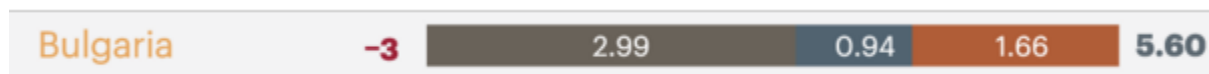
Τη 12^η θέση καταλαμβάνει η Βουλγαρία στην επικαιροποιημένη κατάταξη «[2016 A.T. Kearney Global Services Location Index](#)», 3 θέσεις χαμηλότερα σε σχέση με το περασμένο έτος, όταν είχε εισέλθει στο TOP-10. Παρόλα αυτά, η

#12

A.T. Kearney επισημαίνει ότι η Βουλγαρία παραμένει άκρως ανταγωνιστικός προορισμός ως προς το κόστος, ιδίως στην κατηγορία του ευρωπαϊκού nearshoring, δηλαδή της μετεγκατάστασης μιας επιχείρησης ή της εξωχώριας ανάθεσης δραστηριοτήτων της (σχετικών, συνήθως, με τις τεχνολογίες της πληροφορίας) σε, κατά κανόνα, γειτονική συνορεύουσα ευρωπαϊκή χώρα.

Κύρια πλεονεκτήματα της Βουλγαρίας είναι η οικονομική ελκυστικότητα (2,99) και το επιχειρηματικό περιβάλλον (1,66). Λιγότερο θετικά αξιολογείται το ανθρώπινο δυναμικό (0,94).

Η μικρή πτώση της Βουλγαρίας στην παγκόσμια κατάταξη οφείλεται στη μικρή, όπως εκτιμά η A.T. Kearney, αύξηση των φορολογικών και κανονιστικών βαρών. Σύμφωνα με την εφημερίδα Capital, η πτώση της Βουλγαρίας στην παγκόσμια κατάταξη πρέπει να ηχήσει ως προειδοποιητικό καμπανάκι στην κυβέρνηση, που σχεδιάζει αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών την επόμενη διετία. Ιδίως η αύξηση των ανώτατων ορίων των ασφαλιστικών εισφορών, που νομοθετήθηκε το 2015, έπληξε, σύμφωνα με την Capital, τις εταιρείες των τεχνολογιών πληροφορίας (IT).

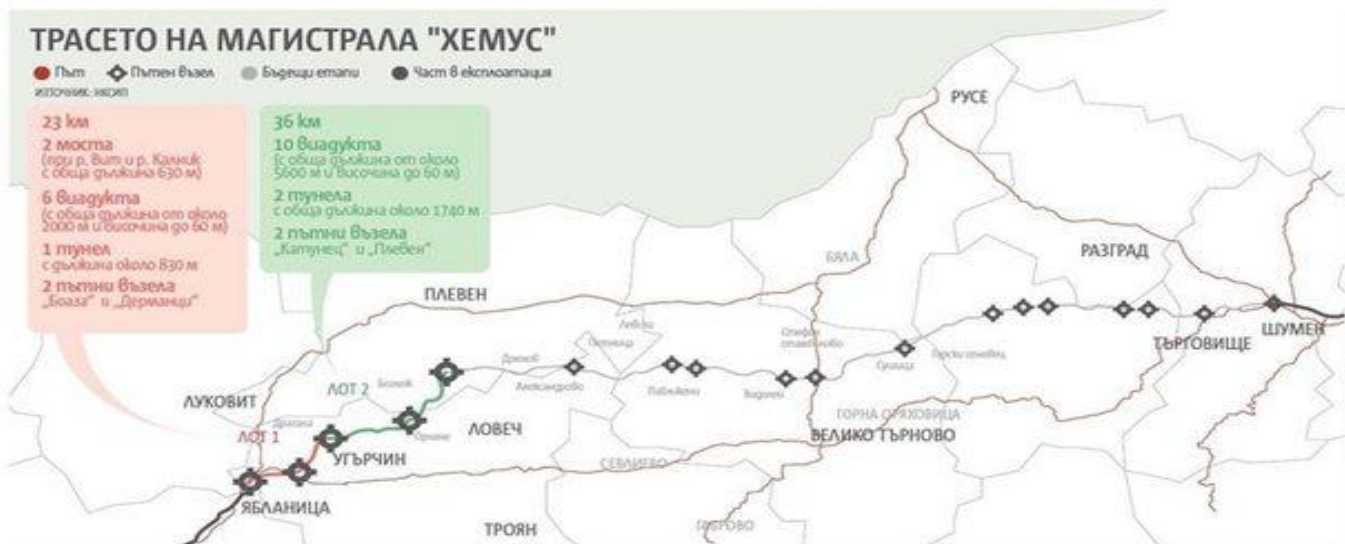
Σύμφωνα με ανάλυση της Capital, η Βουλγαρία απασχολούσε το 2015 στον κλάδο της εξωχώριας ανάθεσης (outsourcing) 40.000 άτομα έναντι 170.000 της ταχέως αναπτυσσόμενης Πολωνίας. Εντονότατος φαίνεται να καθίσταται ο ανταγωνισμός και από το βόρειο γείτονα της Βουλγαρίας, τη Ρουμανία, η οποία ενισχύει τις σχετικές επιδόσεις της (κέρδισε 5 θέσεις στην κατάταξη της A.T. Kearney μέσα σε ένα χρόνο).

◇◇◇◇

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

- Επιλογή αναδόχων για δύο τμήματα του αυτοκινητοδρόμου Hemus

Όπως ανακοίνωσε η β/Εταιρεία Στρατηγικών Επενδύσεων Υποδομών (web: <http://www.ncsip.bg/>), επιλέχθηκαν οι ανάδοχοι δύο τμημάτων του αυτοκινητοδρόμου Hemus (θα συνδέει τη Σόφια με τη Βάρνα) συνολικού μήκους 60 χλμ., που θα συνδέουν τη Yablanicha με τη διασταύρωση με Pleven & Lovech. Όπως επισημαίνεται στην ιστοσελίδα Investor.bg, το τελικό κόστος ανήλθε σε BGN 757 εκατ. (περίπου € 387 εκατ.) έναντι αρχικής εκτίμησης BGN 434 εκατ. Σύμφωνα με την εν λόγω ιστοσελίδα, η Υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης, κα Lilyana Pavlova, δικαιολόγησε τη σημαντική απόσταση μεταξύ αρχικώς εκτιμώμενου και τελικώς συμφωνηθέντος κόστους, με το επιχείρημα ότι οι αρχικοί υπολογισμοί έγιναν πριν από περίπου 2 χρόνια. Παραδέχθηκε δε ότι πιθανώς στο ενδιάμεσο οι συμμετέχουσες στο διαγωνισμό εταιρείες προχώρησαν σε ακριβέστερους υπολογισμούς, λαμβάνοντας υπόψη και τους κινδύνους εξαιτίας της μη πλήρως διασφαλισμένης χρηματοδότησης του έργου. Είναι, πάντως, χαρακτηριστικό ότι επί του συγκεκριμένου θέματος, δηλαδή του αυξημένου κόστους του αυτοκινητοδρόμου, η εφημερίδα CAPITAL αφιερώνει εκτενές δημοσίευμα υπό τον εύγλωττο τίτλο «“Hemus” ή το Τέλος της Ψευδαισθήσης των Φθηνών Αυτοκινητοδρόμων». Στο εν λόγω δημοσίευμα, μεταφέρεται, μεταξύ άλλων, η έντονη ανησυχία των κοινοπραξιών που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, γιατί έπρεπε να διαμορφώσουν τις προσφορές τους βάσει μιας μη ρεαλιστικής ενδεικτικής τιμής εκ μέρους της προκηρύσσουσας αρχής.

Τα δύο επίμαχα τμήματα, μήκους 23 και 36 χλμ. αντίστοιχα (Πηγή: Εφημερίδα CAPITAL)

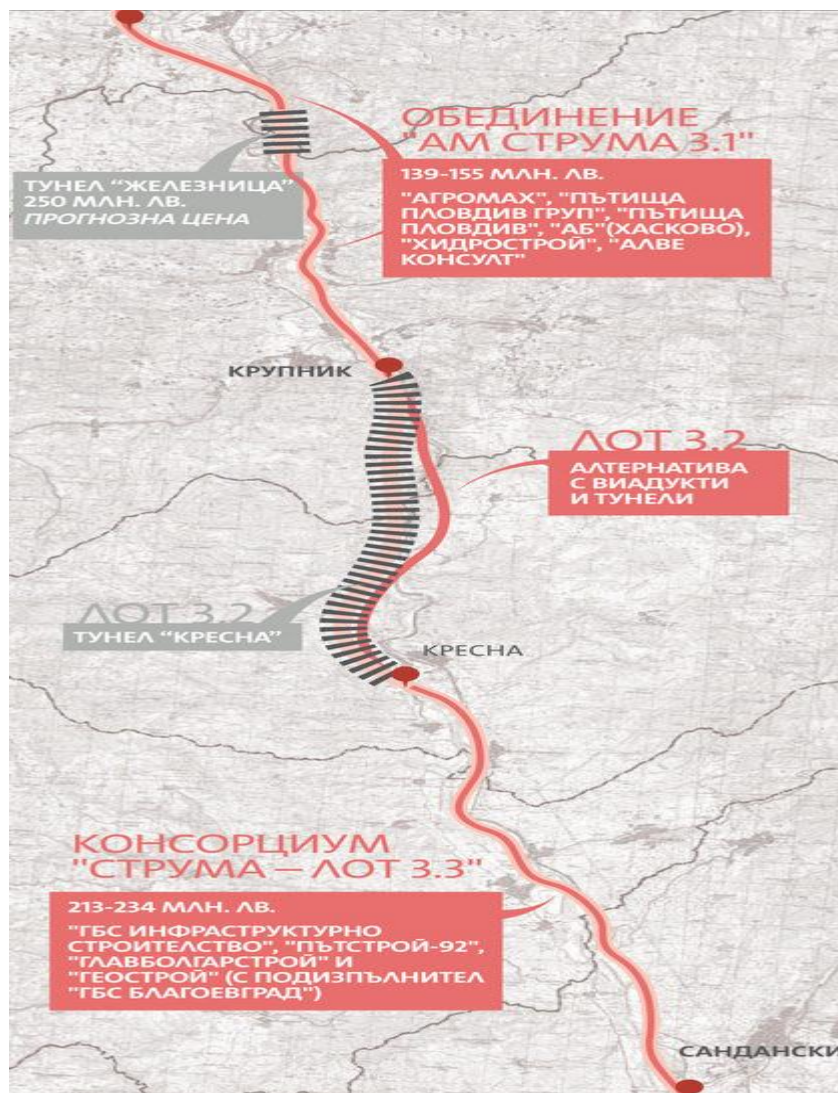
Η εφημερίδα CAPITAL αναφέρει, σε σχετικό της δημοσίευμα, ότι και για τα δύο τμήματα είχαν κατατεθεί χαμηλότερες προσφορές, που θα μπορούσαν να μειώσουν το κόστος κατά συνολικά BGN 70 εκατ. Πρόκειται για την κοινοπραξία "Hemus BG" ως προς το τμήμα I και την τουρκική εταιρεία Taşyari İnşaat Taahhüt ως προς το τμήμα II. Από την πλευρά τους, οι εκπρόσωποι της β/Εταιρείας Στρατηγικών Επενδύσεων Υποδομών επισημαίνουν ότι η τελική επιλογή έγινε βάσει συνολικής βαθμολογίας με σύνθετη μεθοδολογία, όπου το κόστος δεν ήταν το μόνο κριτήριο. Ζητήθηκε δε από τους εκπροσώπους των ως άνω διεκδικητών με τις χαμηλότερες προσφορές να παράσχουν έγγραφες διαβεβαιώσεις ως προς το πώς θα διασφαλίσουν όλα τα προβλεπόμενα εχέγγυα ποιότητας, υποχρέωση στην οποία δεν ανταποκρίθηκαν. Ειδικά ως προς την τουρκική εταιρεία, υπήρχε, σύμφωνα με τη β/Εταιρεία Στρατηγικών Επενδύσεων Υποδομών, και πρόβλημα μη συμβατής με το κοινοτικό δίκαιο κρατικής βοήθειας.

Οι τελικώς επιλεγέντες ανάδοχοι είναι η κοινοπραξία "Hemus Lot 1" (GP Group Ltd., Construcciones Taboada y Ramos Ltd., MP Civil Works Ltd και Transkonsult-22 Ltd.) για το τμήμα I (Yablanicha-Ugarchin) και η κοινοπραξία "Hemus PST 2" (PST Group JSC, Hydrostroy JSC, Patstroy Burgas Ltd. και Euro Alliance Tunnels JSC) για το τμήμα II (Ugarchin - διασταύρωση με Pleven & Lovech). Σύμφωνα με την εφημερίδα CAPITAL, με την πρώτη κοινοπραξία και, συγκεκριμένα, την εταιρεία GP Group συνδέεται ο Γενικός Διευθυντής της Lukoil Bulgaria, κ. Valentin Zlatev, ενώ με τη δεύτερη κοινοπραξία και, συγκεκριμένα, με την PST Group συνδέεται ο κ. Delyan Peevski, πολιτικός (πρώην βουλευτής του Κινήματος Δικαιωμάτων και Ελευθεριών) και μεγαλομέτοχος σε βουλγαρικά ΜΜΕ, το όνομα του οποίου είχε συνδεθεί, από μερίδα του τοπικού τύπου, με την υπόθεση της Corporate Commercial Bank.

- Υπογραφή συμβάσεων κατασκευής τμήματος του αυτοκινητοδρόμου Struma

Υπεγράφησαν στις 30.12.2015 οι συμβάσεις για το σχεδιασμό, την κατασκευή και επίβλεψη της κατασκευής του τμήματος 3.1 Blagoevgrad-Krupnik, μήκους 12,6 χλμ. του αυτοκινητοδρόμου Struma. Οι συμβάσεις υπεγράφησαν παρουσία της Υπουργού Περιφερειακής Ανάπτυξης και Δημοσίων Έργων, κας Lilyana Pavlova, του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, κ. Ivaylo Moskovski και εκπροσώπων της Διαχειριστικής Αρχής του Επιχειρησιακού Προγράμματος Μεταφορών και Υποδομών Μεταφορών 2012-2020. Ανάδοχος εταιρεία είναι η "AM Struma 3.1", στην οποία συμμετέχουν 6 βουλγαρικές εταιρείες (βλ. σχετικό χάρτη), των οποίων η προσφορά κινήθηκε στα € 70 εκατ.

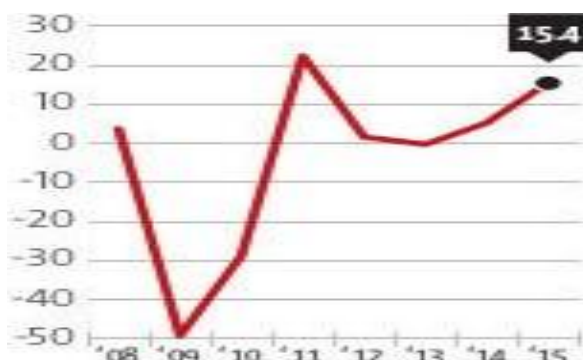

ΑΓΟΡΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

- Αύξηση πωλήσεων αυτοκινήτων το 2015

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του τοπικού οικονομικού τύπου (CAPITAL και DNEVNIK), αλλά και των εκπροσώπων της Ένωσης Κατασκευαστών Αυτοκινήτων (ΑΑΡ), ο κλάδος του αυτοκινήτου αναζωογονήθηκε το 2015, καθώς οι πωλήσεις επιβατικών ΙΧ αυξήθηκαν κατά περίπου 12 - 16% (15,6% είναι η εκτίμηση της ΑΑΡ, 15,4% της CAPITAL, ενώ κατά 12,3% αυξήθηκαν οι ταξινομήσεις σύμφωνα με την τροχαία) σε ετήσια βάση έναντι αύξησης 5,9% το 2014. Αυξήσεις καταγράφονται τόσο στις ιδιωτικές όσο και στις εταιρικές πωλήσεις, καθώς εκτιμάται ότι αρκετές επιχειρήσεις αποφάσισαν να επενδύσουν

στην ανανέωση του γηρασμένου στόλου τους. Πρόβλεψη των εκπροσώπων του κλάδου είναι ότι η αύξηση των πωλήσεων θα συνεχισθεί και το 2016 με ρυθμό περίπου 10%.

Ετήσιος ρυθμός αύξησης πωλήσεων ταξινόμησης IX αυτοκινήτων στη Βουλγαρία (%). Πηγή: Capital

Σε κάθε περίπτωση οι όποιες εκτιμήσεις δυσχεραίνονται λόγω της απουσίας επίσημων στοιχείων, ενώ «σκιά» στις θετικές προβλέψεις αποτελεί το θέμα των επανεξαγωγών, καθώς υπολογίζεται ότι περίπου 4.000 οχήματα (επί συνόλου 23.500 αγοραπωλησιών το 2015) καταγράφονται μεν ως πωληθέντα στη Βουλγαρία, αλλά, στην πραγματικότητα, επανεξήχθησαν αμέσως μετά την πώλησή τους.

◇◇◇◇◇

Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν, κατόπιν εγγραφής τους στο newsletter της ιστοσελίδας AGORA του Υπουργείου Εξωτερικών, να λαμβάνουν μέσω e-mail εξατομικευμένη οικονομική πληροφόρηση σχετικά με χώρες και κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών επιλογής τους, με τη συχνότητα που επιθυμούν (ημερήσια, εβδομαδιαία, μηνιαία). Για εγγραφή μπορούν να επισκέπτονται το σύνδεσμο:

<http://agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=23&url=%2Ffrontoffice%2Fportal.asp%3Fcpage%3DNODE%26cnode%3D63>

Πληροφόρηση σχετικά με την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις μπορούν ειδικότερα να αντλούν από την ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Σόφιας: <http://agora.mfa.gr/bg60>